

Sygn. akt II UK 119/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku A. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
o świadczenie rehabilitacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt IX Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w W. oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 2 października 2013 r., którym oddalono odwołanie A. H. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 13 maja 2013 r., którą organ rentowy ustalił podstawę wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego w Przedsiębiorstwie Produkcyjnym (...) spółce z o.o. w J., tj. od dnia 9 marca 2013 r. do dnia 31 maja 2013 r., na kwotę 3.690,30 zł brutto.

Ubezpieczona wywiodła skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 46 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i art. 36 w związku z art. 47 tej ustawy, wniosła o

uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę decyzji organu rentowego z dnia 13 maja 2013 r. w ten sposób, ażeby do podstawy wymiaru świadczenia rehabilitacyjnego przysługującego ubezpieczonej za okres od 9 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r. przyjąć przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone jej za okres 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, także kasacyjnego.

Skarżąca wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do wyjaśnienia, „czy przepis art. 46 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa winien zostać zastosowany w sytuacji, gdy niezdolność do pracy powstała jeszcze przed ustaniem okresu ubezpieczenia, czy też w takiej sytuacji stosowany winien być art. 36 ust. 1 w/w ustawy, a to z uwagi na fakt, że art. 46 w/w ustawy ma zastosowanie tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy niezdolność do pracy powstała po ustaniu okresu ubezpieczenia (i to pod warunkiem spełnienia wymogów z art. 7 omawianej ustawy)”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż skarżąca wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny

zawartego w nim problemu. Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie występuje zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02). Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej. Problem prawny przedstawiony przez skarżącą był już bowiem rozstrzygany przez Sąd Najwyższy, który w wyrokach z dnia 7 kwietnia 2009 r., I UK 337/08 (OSNP 2010 nr 21 – 22, poz. 269), z dnia 30 września 2009 r., II UK 34/09 (OSNP 2011 nr 9 – 10, poz. 137) oraz z dnia 17 czerwca 2014 r., II UK 569/13 (niepublikowanym, dotyczącym ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w sprawie między tymi samymi stronami, co w sprawie niniejszej) przyjął, że ograniczenie wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego wynikające z art. 46 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym (zdanie pierwsze), podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż kwota wynosząca 100% przeciętnego wynagrodzenia (który to przepis znajduje zastosowanie do ustalenia podstawy świadczenia rehabilitacyjnego z mocy odesłania zawartego w art. 47 ustawy), ma zastosowanie także wówczas, gdy okres zasiłkowy rozpoczął się w czasie trwania zatrudnienia. W przytoczonych wyżej judykatach Sąd Najwyższy wskazał, między innymi, że wykładnia językowo-logiczna art. 46 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie przedstawia trudności. W treści tego przepisu nie sposób znaleźć przesłanek dla wyłączenia spod jego stosowania jakichkolwiek okresów pobierania zasiłku chorobowego przypadających po ustaniu tytułu ubezpieczenia. Nie zawiera on żadnych ograniczeń w tym zakresie. Zatem w myśl zasady *lege non distinguente* ma on zastosowanie do wszelkich okresów pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia. W szczególności wykładnia językowo-logiczna nie pozwala na postawienie tezy, że ograniczenie wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego uregulowane w tym przepisie ma miejsce tylko wówczas, gdy prawo do zasiłku powstało po ustaniu tytułu ubezpieczenia, a nie ma zastosowania w takiej sytuacji, gdy prawo powstało w czasie trwania tytułu ubezpieczenia i

obejmuje również okres po jego ustaniu. Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do czynienia takiego zróżnicowania sytuacji ubezpieczonych w żadnym innym przepisie ustawy. Wykładnia systemowa również nie prowadzi - zdaniem Sądu Najwyższego - do rezultatów pozwalających podważyć efekt wykładni językowo-logicznej. Nie może podważyć tego efektu przewidziane w ustawie zasiłkowej powstanie prawa do zasiłku nie tylko w razie powstania niezdolności do pracy w okresie trwania ubezpieczenia (zatrudnienia), ale również - w niektórych przypadkach - po ustaniu tego tytułu. Sąd Najwyższy nie znalazł żadnych racji dla odniesienia stosowania ograniczenia wynikającego z art. 46 tylko do tego drugiego przypadku. Nie wynika ono z powiązania przepisów ustawy ani z celów tej regulacji. Przeciwnie, w ocenie Sądu Najwyższego, zasady wyrażone w ustawie wzmacniają rezultaty wykładni językowo-logicznej. Zasadą jest bowiem, że zasiłek chorobowy pełni funkcję rekompensującą utratę zarobku. Nie budzi zatem wątpliwości powiązanie prawa do zasiłku z utratą wynagrodzenia za pracę na skutek niezdolności do niej. Po ustaniu zatrudnienia pracownik nie pracuje, nie nabywa zatem prawa do wynagrodzenia. Co do zasady nie ma więc podstaw do rekompensaty, gdyż utrata zarobku nastąpiła w tym okresie nie na skutek choroby, lecz ustania zatrudnienia. Ustawodawca przewidział jednak (ze względów społecznych) prawo do zasiłku również w okresie po ustaniu zatrudnienia. Jest to jednak prawo o charakterze wyjątkowym. Nie ma postaw do zakwestionowania ze względów aksjologicznych zróżnicowania wysokości zasiłku chorobowego w zależności od tego czy przypada on za okres trwania ubezpieczenia, czy za okres po jego ustaniu. Odpadnięcie funkcji rekompensacyjnej zasiłku w odniesieniu do okresu po ustaniu zatrudnienia stanowi dostateczną podstawę do zróżnicowania (obniżenia, w niektórych przypadkach) wysokości zasiłku. Cecha różnicująca; tak jak pozostawanie w okresie ubezpieczenia, musi być więc uznana za relewaną.

Skoro zaś Sąd Najwyższy zajął już jednolite stanowisko w przedmiocie problemu prawnego sygnalizowanego przez skarżącą i nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, nie ma możliwości uznania, iż kwestia ta aktualnie stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., postanowił jak w sentencji.